

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

Bácsmegeye választóihoz!

Hazafias, tartozó kötelességet teljesítünk, amikor a választások előtt ahhoz a közönséghez fordulunk, amelyet közel harminc éve jóban, rosszban mindig becsületes őszinteséggel szolgáltunk. Nem volt kenyerünk soha a személyeskedés és az érdekek hajhászása. Önzetlenül igyekeztünk a vidéki sajtóra váró hazafias kötelességet teljesíteni s nem mulasztottuk el soha, hogy intő szóval ne figyelmeztessük a közönséget a jóra, a hazafiasra, a köznek minden érdekére. Tárgyilagosan harcoltunk a mostani politikai küzdelemben, tárgyilagosan még annak dacára is, hogy napról-napra szomoruan tapasztaltuk, mikép az ellentábor irásban és szóval egyaránt minő tendenciózus, minő rosszakaratu fegyverekkel küzd!

A mi megszokott komoly tárgyilagosságunkkal intézzük szavunkat az utolsó órában Bácsmegeye közönségéhez.

A magyar nemzet ítélőszéke előtt áll a munkás kormány és az erőszakoskodó, minden komoly munkát megakasztó kisebbség. A népnek kell ítéletet mondani és az ítéletével megpecsételni, hogy kinek van igaza? Annak a kormánynak-e, amely hazánk békés fejlődését akarja biztosítani, amely készen áll sok-sok üdvös alkotás, sok-sok üdvös intézmény létesítésére, amely a király és nemzet által 1867-ben békés szeretettel elfogadott alapon hazánk nemzeti fejlődését csak a legutóbbi időben is olyan hatalmas lépésekkel vitte előbbre, amely a parlamenti anarchiát, ezt a rákfenét ki akarja irtani a szent jogok tiszteletben tartásával, egyedül az ország érdekeit tartva szem előtt? Ennek a kormánynak van-e igaza, avagy annak a kisebbségnek, amely megakasztotta a komoly munkát és rakoncátlan csinyeivel szégyenbe döntötte a külföld előtt Magyarországot? Amely kisebbség csak lármázik, hangzatos jelszavakkal dobálódzik, izgat és lázít!! Amely kisebbség nem dolgozik, nem tesz semmit, legfeljebb csak a láрма, az izgatás és lázítás betetőzéséül verekszik!?

Nem egyszerű képviselőválasztás van most! Magyarországon forradalom dul! A képviselőházban a kisebbség kezdte meg; hadat üzent azoknak, akiknek kezébe van letéve törvényesen a kormányzás hatalma; az ország életének rendes menetét megakasztotta és fejteőre állította a rendet. Ilyen forradalmat csinált a kisebbség ok nélkül, egyszerűen ösztökélve a személyes gyűlölség, a sértett hiúság s más efféle emberi gyöngeségek által. És ezt a forradalmat kivitték vagy ki akarják vinni a nép közé is. Hogyne! Hiszen érzik, hogy csak úgy boldogulhatnak, ha a népet is megmételtyezik, mert ha ez nem sikerül nekik, akkor az egészséges nemzettest, mint egy rossz bacillust, kilöki őket magából. Felkorbácsolják hát előbb a szenvedélyeket s azután szítják, szítják ámitással, igaztalan mondásokkal a népnek mesterségesen felkorbácsolt szenvedélyét. És mert a nép jó, mert a nép hiszékeny, talán hisz is a nagyhangu álapostoloknak. Hisz legalább részben s így előáll a forradalom, mely nem nyilvánul ugyan fegyveres kitörésekben, de a fanatizmus és az elégedetlenség, amelyet a lélekkufárok ellintettek, megadja neki egyébként a maga bélyegét.

Nem egyszerű képviselőválasztásról, hanem arról van most szó, hogy tőrjünk-e tovább is ezt az állapotot. Ott, ahol a nép képviselőinek agyonbeszélés, okatlan időfecsérlés és veszekedés helyett komolyan dolgozni kellene, legyen-e továbbra is forradalom? És megengedjük-e, hogy akik ezt a forradalmat csinálták, tovább is izgathassák, lázithassák a népet, hogy így a népet is elvonva komoly munkájától, belevigyék a lelki forradalomba?

Vigyáznunk kell! Szálljon mindenki magába, mielőtt szavazatát leadja. Gondolja meg, hogy most nem X-et, vagy Y-t támogatja abban, hogy mandátumhoz jusson, hanem most minden szavazó az ő egy szavazatával is közvetlenül ennek az országnak nagy érdekeit szolgálja.

A forradalmak a világtörténelem példái szerint, igaz, hogy sok vér és sok szenvedés árán, de mégis gyakran áldást hoztak a népre. De mikor? Csak akkor, midőn emberi jogok kiküzdéséről volt szó; amikor a zsarnok hatalmát kellett megtörni. Más indokolatlan elégedetlenségből, vagy egyes emberek hiúságából támadt forradalmaknak mindig a felizgatott, félrevezetett nép adta meg az árát. Ilyen esetekben a hatalom, tiszta lelkiismeretének tudatában, vérbe fojtotta a lázongókat, ami természetes, mert hiszen egy ideális, a nép javát szolgáló államhatalom nem tőrheti meg a rendbontókat.

Azt kell vizsgálnunk tehát, van-e ok nálunk az elégedetlenségre? Nézzetek oda fel a magyar trónra! Ki ül ott? Nézzétek a magyar szent koronát! Kinek a fejét díszíti az? A legalkotmányosabb király ül a magyar trónon, annak fején ékeskedik az ősi szent korona! Az ősz király keblére ölelte hosszú félreértések után ezt a nemzetet s azóta kormányaival s így a mostanival is ennek a nemzetnek javán fáradozik, dolgozik! Az ő atyai szeretettől áthatott uralkodása alatt nemzeti irányban fejlődünk, haladunk, erősödünk. Csak legutóbb is a katonai engedményekkel ismét egy óriási lépéssel jutottunk előbbre, ugyszintén a népiskolai törvény tervezett reformjával is. A jó király uralkodása alatt megindult nemzeti fejlődés, haladás es erősödés nehéz és nagy munkája most kezdett a delelőre jutni, most kezdett teljesen megizmosodni, hogy a biztos uton haladva a késő utókorra is áldásos, az országot megerősítő intézményeket létesítsen. És ime, a nagy nemzeti munka közepette oda állanak a forradalmárok, elégedetlenkednek, eltörlasszolják a nemzeti haladás és fejlődés útját; teszik pusztá személyi gyűlöletből, hogy fejét vegyék Magyarország kiváló nagy fiának, gróf Tisza Istvánnak.

Ilyen helyzetben komolyan kell gondolkoznunk s ha ezt tesszük, ítéletet mondani nagyon könnyű!

Magyarország illusztris miniszterelnöke, mint egy lánglelkű apostol, hónapok óta hirdeti az üdvözítő igazságot. Lelkes agitációja tetőpontját érte el a szorosán vett választási küzdelmek alatt. Minden alkalmat megragadott és oly hamisítatlan igazsággal fejtette ki szilárd álláspontját, oly kézzelfoghatóvá tette a kisebbség forradalmában rejlő veszé-

lyeket, hogy aki eddig más politikai nézeten volt, annak is könnyű melléje állni, ha a hazát akarja szolgálni. Meggyőzőbben a mi korunkban még senki sem mutatta meg azt az utat, amelyen ennek az országnak haladnia kell, hogy boldogulhasson. És meggyőzőbben még senki sem mutatott reá azokra a veszélyekre, amelyeket a kisebbség féktelensége magában hord. Más nemzet egy ilyen fiát nagyra, az egekig emelné, nálunk a rakoncátlankodó kisebbség halált kiált reá.

Bizzunk azonban nemzetünk józanságában! Ha talán egy pillanatra el is vakította a népet a forradalmárok éktelen lármája, az elvakítottak szeméről el fogja távolítani a hályogot a hazafias lelkiismeret. Meg vagyunk győződve, hogy a magyarok Istene feltámasztja ezt a hazafias lelkiismeretet; s akkor a nép ítélete kérelhetlenül el fogja söpörni azokat, akik okatlanul újabb bonyodalmakba és veszedelmekbe akarták sodorni ezt az országot.

Ugy legyen!

Dr. Drakulits Pál programbeszéde.

Elmondta 1905. évi január hó 22-én.

Tisztelt választópolgárok! Szeretett polgártársaim!

Mult év október havában mult el három esztendeje annak, hogy Zombor szab. kir. város választópolgárainak bizalmából ismételve szerencsém volt Zombor várost az országgyűlésen képviselni. Képviselővé választattam, akkor a — Széll Kálmán vezérlete alatti — szabadelvűpárt programja alapján, kinek kormányát tudvalévőleg Apponyi Albert gróf leghathatósabbán támogatta. Ezen párt programját azóta semmiben sem változtatta meg, csupán egy dologban, hogy épen Apponyi Albert gróf kezdeményezésére, — a katonai kérdésekben oly kivánalmakkal lépett fel, melyek Magyarország önálló államiságának pregnansabb kifejezést adjanak a hadseregben. Ezen kivánalmak legnagyobb részének teljesítésébe Őfelsége, apostoli királyunk bele is egyezett, azok ma már, főleg Tisza István gróf pártvezérünk kormányzata alatt fogantatottak s már ezek is magyar nemzeti szempontból jóval túlhaladják azokat, melyeket az Apponyi gróf vezérlete alatti régi nemzeti-párt programjában követelt; hogy dacára ennek miért lépett ki gróf Apponyi Albert mégis a szabadelvűpártból, azt én ez alkalommal kutatni nem akarom, de hogy igazam volt akkor, midőn őt nem követtem, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy Apponyi gróf nem sokára ezután belépett a függetlenségi pártba; már pedig én őt oda nem követhettem volna, mert szilárd meggyőződésem szerint országunk jóléte úgy hatalmi, mint gazdasági szempontból nemcsak ez idő szerint, de bizonyára még hosszú időre az 1867. évi XII. törvényekben letett kiegyezési alaphoz kötve van, mint ezt alább kifejteni fogom.

Szükségesnek tartottam ezeket előre bocsátani azért, mert több oldalról hallottam hangoztatni azt, hogy én akkor, midőn Apponyival együtt a szabadelvűpártból nem léptem ki, holott azelőtt a nemzeti párthoz tartoztam, elvtagadást, párthűtlenséget követtem el, holott a most elmondott tények épen az ellenkezőjét bizonyítják ennek.

Most pedig t. Polgártársaim, mielőtt tulajdonképeni programbeszédembe fognék, bocsánatot kell kérnem önöktől egy súlyos mulasztásért, amelyet mint önök volt képviselője követtem el, mert több mint három éven át képviselői működésemről nem számoltam be.

Ámde lelkiismeretem e tekintetben tiszta, mert önök jól tudják, hogy ott, hol valamelyes közérdekű működést kifejlhettem, ezt meg is tettem, mint ezt Zombor város ügyeinek intézésében való élénk részvételem bizonyítja; nemkülönben mindenkor a legnagyobb készséggel, tanácsal szolgáltam egyeseknek, ha hozzám fordultak és igazságos törekvéseiket a leghathatósabbán támogattam, támogatásomat pedig igen gyakran siker koronázta. De ezekről nem szokás beszámolni; beszámolni szokás magán az országgyűlésen kifejtett működésről. Csakhogy erről sajnos nem volt mit beszámolnom; azonban nem önhibámból nem fejtettem ki semmi működést sem országos dolgokban, hanem azok hibájából, kik visszaélve a házszabályokkal, részint szószátyársággal, részint pedig technikai obstrukcióval minden üdvös működést lehetetlenné tettek. És mégis, — hogy erősebb kifejezést ne használjak, — annyira önhitték, hogy vaknak tartják az ország közönségét és ezen áldatlan, országpusztító garázdálkodásukat hazafiság leplebe burkolni megkísérik.

Köztudomású tény, hogy már a mult 1896—1901. évi országgyűlési ciklusban majdnem két éven át dult az obstrukció. Akik ezt akkor rendezték, azzal mentették eljárásukat, hogy Bánffy oly erőszakkal, vesztegetéssel és törvénytelenességgel vezette az 1896. évi választásokat, hogy az ily módon megválasztott képviselők közül álló országgyűlést nem lehetett a nemzeti akarat híjával kifejezőjének tekinteni. Nem akarok most annak a fejtegetésébe bocsátkozni, hogy ezen mentség alapos-e, vagy sem, csakhogy a most feloszlott országgyűlésen folytatott obstrukciót, még ezzel sem menthetik, mert ez a leglisztább alapon a jog, törvény és igazság jegyében; a paktumos törvények oltalma alatt lett megválasztva — és a választások tisztaságát senki sem vonta kétségbe.

Ezen az országgyűlésen mégis épen Széll Kálmán idejében, a paktumos házszabályok hézagainak kihasználásával, a kisebbség ismét megkezdte az obstrukciót; megkezdte pedig a katonai létszám emelését célzó törvényjavaslat miatt; megbuktatták Széll Kálmánt, kinek pártatlan részrehajlatlanságát dicsőítették, épúgy mint megbuktatták Bánffy Dezsőt, kit egy erőszakos szörnynek, a bécsi kamarilla lelketlen zsoldosának festettek; megbuktatták, mert azt hangoztatták, hogy ők személyi tekintetek félretételével elvi harcra folytatnak. Ámde mikor az újonnan kinevezett miniszterelnök, gróf Hédeváry Károly az obstrukciót felidézett törvényjavaslatot visszavonta, mégis csak folytatták az obstrukciót, mert ekkor gróf Khuen-Héderváry személye nem tetszett nekik. A béke kedvéért az óriási többséggel rendelkező Khuen-Héderváry vissza lépett s így már a harmadik miniszterelnöknek a fejét vette törvényellenes erőszak segítségével a törpe kisebbség. Ekkor Őfelsége gróf Tisza Istvánt bizta meg a kabinet-alakítással; alatta is az ellenzék minden alapos indok nélkül lehetlenné tett minden parlamenti működést, míg végre a mult év március havában az ellenzék vezetési látván azt az óriási kárt, mit az országnak az obstrukció folytán beállott ex-lex-es állapotok okoztak, leszereltek s a mult évi költségvetés megszakítását nem akadályozták meg. Megkönnyebbülten hálát adtunk az Istennek, hogy az ellenzék minden józan alapot nélkülöző erőszakosságot félretéve, a rendes parlamenti működést lehetővé tette és a kormány rögtön lázas tevékenységgel fogott hozzá a komoly munkához.

Bár az előző ex-lex-es állapot nagyon megrontotta a pénzügyi egyensúlyt, mégis hozzáfogott a tisztviselők fizetésének a rendezéséhez s meg is tette a fizetések némi feljavításával a kezdeményező lépést. A katonai kérdések megoldása terén, a melyekre az ellenzék a legnagyobb súlyt fektette, a kormány a tett ígéreték közül igen sokat megvalósított, amint ezt alább ki fogom mutatni, s végül benyújtott számos igen fontos, az ország létérdekeit felölelő üdvös törvényjavaslatot, mire augusztus havában két havi szünetet adott az agyonzaklatott képviselőknek, hogy őszzel friss erővel foghassanak hozzá a komoly munkához.

Mikor őszzel újból összeültünk, mi történt? Az ellenzék, a melyről már azt hittük, hogy végre is a haza érdekeinek megóvása céljából jobb észre tért, ismét megkezdte az obstrukciót. S hol, mily alkalomból kezdte meg azt? Megkezdte a házszabálymódosítást előkészítő bizottságnak kiküldetését célzó javaslatnál. Hát tisztelt uraim! ekkor nyilvánvaló lett, hogy nem közérdek, hanem személyi tekintetek vezették. Mint a moloch, mikor már három miniszterelnököt elnyelt, még nagyobb étvágyra kapott és a negyediket is csupa telhetetlenségből felfalni akarta. A parlamentáris egyenes arculapásával, az obstrukció törvénytelen fegyverével a kisebbség terrorizmusát hozta be és nem törődve az

ország létérdekeivel, minden parlamenti működést megakasztott, — nyíltan hirdetve, hogy addig minden parlamenti működést lehetetlenné tesz, míg gróf Tisza István a miniszterelnöki székben ül.

Tisztelt uraim! A ki részrehajlatlanul gondolkozik, félre téve minden párttekintetet, kell, hogy belássa, miszerint a parlamentárizmusnak ilyen elfajulása ellen kellett valamit tennünk; a nyíltan bejelentett technikai obstrukcióval szemben nem válaszolhattunk mással, mint a november 18 ikán hozott határozattal. A mód, ahogyan a határozatot meghoztuk, megengedem, hogy nem mindenben felelt meg a házszabály szakaszainak, de lényegében törvényes volt, mert csakis a nagy, több mint 80 főnyi többségnek akaratát érvényesítette, de egészen új sem volt, mert hasonló esetet láttunk az ideális parlamentárizmus törvényhozó testületében: az angol parlamentben is, holsok év előtt a kisebbség csakis néhány napig tartó obstrukciójával szemben a ház elnöke hasonló eljárást követett.

Az ellenzék, a helyett, hogy észre tért volna és a házszabálymódosítást előkészítő bizottságban részt vett volna, fogesikorgató dühében az egész világ csufjára, a „Thimes“ jelen volt politikai tudósítója szerint; „éretlen, vásott gyermekzők módjára“ deczember 13-ikát csinálta meg; ekkor nyilvánvaló lett, hogy ezzel a parlamenttel a magyar állam méltóságának megfelelőleg működni nem lehet, és felséges királyunk épen alkotmányos érzületétől áthatva, felozlatta az országgyűlést.

Igen tisztelt uraim! Szeretett polgártársaim! Ezen rövid vázlatból is kitetszik, hogy Őfelsége a parlamentet épen az alkotmányos rend helyreállítása céljából ozlatta fel; hogy pedig ehez feltétlen joga volt, ezt vezérünk gróf Tisza István már több ízben, legutóbb programbeszédeiben, nemkülönbén igazságügyminiszterünk Plósz Sándor, a kiváló jogtudós, programbeszédében tételes törvényekkel minden kétséget kizárólag bebizonyították. De elismeri ezt az ellenzéknek egy része is, a mely gróf Andrássy Gyula vezérlete alatt áll. Rajtunk, önökön mulik, hogy ezt a nézetet mi is magunkévá tegyük és oly férfiakat küldjünk az új országgyűlésbe, kik az országot a parlamenti anarchiától megóvják és az ország létérdekeit biztosító, üdvös működést lehetővé teszik.

És most, tisztelt uraim! bár úgy hiszem, hogy mindannyian eléggé ismerik a szabadelvű párt programját, a melyet a legutóbbi időben is vezérferfiaink bőszégesen, sokkal alaposabban kifejtettek, mint a mennyire én erre szerény tehetséggel képes volnék, engedjek meg, hogy abból egyet-mást, mit legfontosabbnak tartok, én is felemlítsek. Mindenekelőtt kijelentem, hogy én nem osztom gróf Apponyi Albertnek azt a nézetét, a melyet Jászberényben most megtartott programbeszédében kifejtett és a melyet Kossuth Ferencz szankcionált, hogy 25 évi politikai pályája a tévedések láncolata volt, — mikor abból indult ki, hogy az 1867-es alap Magyarország önálló nemzeti fejlődését lehetségessé teszi. Én igenis rendületlen hiva vagyok a 67-es kiegyezési alapnak, — úgy külpolitikai, de főleg gazdasági szempontból. Külpolitikai szempontból, mert Magyarország Ausztriától különválva, nem bírna oly döntő súlylyal a nemzetközi politikában, mint jelenleg; gazdasági szempontból pedig, mivel a különválás óriási megrázkódtatásokkal járna a mezőgazdaságra nézve, mert tény az, — hogy a buza, rozs és tengerinek másfél forintnyi, a zabnak majdnem egy forintnyi métermázsa után számított vámja mellett, gazdasági terményeink ára lényegesen esőkkenne, — ha Ausztriába való mostani ingyenes kivitel helyett ezt a vámtételt meg kellene fizetni. — De a kisiparosok sem látnák az önálló vámterületnek hasznát, mert az országban a gyáripár hirtelen fellendítése még jobban elnyomná őket. A gyáripár fellendítése pedig nagyon csekély részben lenne honfitársaink javára, mert nagyon jól tudjuk azt, hogy az országban heverő tőke ninesen; a gyárakat nagyobbrészt külföldiek, vagy legalább is külföldi tőkével állítanak fel és a hasznot is ennek folytán külföldiek vágnák zsebre; azért sokkal észszerűbb a gyáripárnak természetes uton való, mezőgazdasági érdekek megsértése nélküli, sőt azokkal kapcsolatos fejlesztése, a mi a vámközösség fentartása mellett is elérhető.

Tiszta fallatia azon állítás, hogy Magyarországnak önálló nemzeti fejlődése az 1867-es alapon lehetetlen; legjobban bizonyítja ezt azon körülmény, hogy épen magyar nemzeti szempontból mennyire megerősödött az ország 1867. óta és a közöshadseregben ujonnan elért vívmányok legbiztosabb garanciái egy még hatalmasabb nemzeti fejlődésnek. A magyar nyelvnek érvényesítése a közöshadseregben, a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátása, a magyar nyelvnek behozatala a közös katonai nevelőintézetekbe, valamint ugyanezeknél kizárólag a magyar honosok részére szolgáló állami alapítványi helyek létesítése; a katonai büntető perrendtartás előkészítése oly formán, hogy abban a magyar államnyelv érvényre jusson s ezzel kapcsolatosan az iránt tett intézkedések, hogy a hadbírói testületbe magyar ifjak minél nagyobb számban felvétessenek, mindmegannyi garanciái annak, hogy hadseregünk — bár Ausztriával közös — Magyarország állami önállósága abban mégis kifejezésre jut.

Óriási nemzetgazdasági előnyt képez az eddigi hároméves katonai szolgálat helyett a kétévi szolgálat behozatala, melyet a szabadelvűpárt legujabban programjába felvett s a mit a kormány mielőbb, természetesen olyképen, hogy az országot újabb megterhelésekkel ne sújtsa, megvalósítani akar, mi által a legjobb korban levő munkásoknak egy teljes évi munkaereje a nemzetgazdasági tőkét szaporítani fogja.

Nem mellőzhetem az adónak progresszív alapon való reformálását, természetesen észszerű beosztással és a különféle adóalapok természetének figyelembevételével; mindenesetre azonban a földadónál ez mielőbb behozandó.

A közigazgatás államosítása is sürgős szükségletet képez, de legsürgősebb a közbiztonsági szolgálatnak állami kezelésbe leendő átvétele. Ennek mielőbbi keresztülvitelét a miniszterelnök Budapest belvárosában tartott programbeszédjében határozottan megígérte; ennek megvalósítása folytán nemcsak a közbiztonsági szolgálat fog javulni, de a törvényhatósági joggal felruházott városok nagy tehertől szabadulnak meg. Így Zombor városa 66000 koronánál többet költ jelenleg évenként a városi közbiztonságra, mely tehertől megszabadulva, ezen összeget a jövőben vagy közszükségletet képező kulturális és gazdasági célokra fordíthatja, vagy a pótdadót ennyivel leszállíthatja.

És most, midőn így Zombor városának a speciális érdekéhez jutottam, nem akarom önöket, igen tisztelt Uraim és Polgártársaim, a szabadelvű programnak, melyet ugyis eléggé ismernek, további részletes fejtegetésével untatni, hanem áttérek Zombor városának speciális érdekeire.

Tagadhatatlan az, hogy városunk közigazdasági állapota eléggé kedvezőtlen és sokat kell még létesíteni nemcsak az ipar és kereskedelem, de még a mezőgazdaság terén is. *Mezőgazdaságunk* javarészt még a régi, konzervatív módon halad, azért iparkodnunk kell annak *fellendítését több módon elősegíteni*, s különösen törekednünk kell *új, nagyobb jövedelmet hajtó termelési ágak meghonosítására*. Így, hogy csak néhányat említek:

állami, kamatmentes kölcsönökkel meghonosítandó a *komlótermelés*, mely termelési ág a múlt évben három kisebb bácskai községben, u. m. Petrovácson, Kulpinban és Glozsánban több mint egy millió korona jövedelmet hajtott;

állami szubvenczióval *kenderáztató telepek* létesítendők és esetleg *kenderkikészítő gyárak is*, melyek a kendertermelést hathatósan előmozdítják és ez által nemcsak nagy jövedelmet hajtának, de a talaj termőképességét is emelik;

törekednünk kell *konzervgyárak* felállítására, melyek a jövedelmező *kerti gazdaság fejlődését* vonnák okvetlenül maguk után;

gabonarakarék létesítendők, melyek a gabona előnyös értékesítését, különösen a kisgazdák érdekében lehetővé teszik. Erre az első lépés már meg is történt, a mennyiben a városunkban ujonnan létesített „Bácsmezei agrár takarékpénztár részvénytársaság“, különösen a gabona előnyös értékesítése céljából alakítandó szövetkezeteket olesó és ki-elégítő kölcsönökkel fogja támogatni.

Az *iparnak fejlesztése* propagálandó a helyi ipar terményeinek hathatós pártolása által a társadalom és hatóságok részéről; így pl. a helyi iparosoknak *nyilvános szállításokban és közmunkákban* való részesítése által;

a helyi iparcikkeknek előnyösebb értékesítésével *kiállítások* rendezése útján állami segélylyel ;
*közműhelyek felállítás*a által szövetkezeti uton, szintén állami segélylyel pénzben és gépekben ; sőt egyes törekvő iparosok részére az államtól való gépadományok kieszközlésével ;
ipari tanfolyamok rendszeresítésével államsegélylyel és még sok egyébvel, miknek részletes elősorolása egy rövid programmbeszéd keretében nem illeszthető bele.

Kereskedelmünk támogatása végett első szükségletet képez a *vidéki verseny korlátozása*, részben teljes kizárása ; így pl. a gyolcsos tótok, az apatini lisztesek és kosárfonók kiliktása ;

a heti- és országosvásárok helyesebb szabályozása ;

a *vidéki vásártok ide vonása* különféle eszközökkel, pl. jobb vasuti menetrend útján ;

városunkban a *megrendelések gyűjtéséről szóló törvény erélyes végrehajtása*, a mi épügy az iparosok érdekében fekszik.

Mindezeknek előmozdítását szent kötelességemnek fogom tartani, s minden helyes törekvést legjobb erőmből támogatni.

Most pedig, szeretve tisztelt Polgártársaim, köszönöm szíves figyelmüket, melylyel programmbeszédemet meghallgatták ; legyenek meggyőződve arról, hogy az elmondottak nem üres frázisok, hanem azoknak megvalósítása legkömolyabb törekvésemet képezendi. Azért kérem becses támogatásukat, hogy pártunk zászlaja a választás napján diadalra jusson és az állami rend helyreállításával hön szeretett hazánk és szülővárosunk jólétének előmozdításához és biztosításához közös erővel foghassunk.

Választási mozgalmak.

I.

A vármegyében.

Még csak három nap választ el a választástól. A hozzánk érkezett tudósítások szerint a választások közelsége meg is látszik minden kerületben. Az izgalom, az idegesség mindenütt mármár a tetőpontra hág az ellenzék részéről. Minél közelebb jó az ítélet napja, annál inkább érzik a lábuk alatt inogni a talajt. Neki fognak hát a terrorizáláshoz. Egyik főeszközük az, hogy a szabadelvűpárti választókat megfélemlítsék. Fenyegetéssel és erőszakoskodásokkal azt akarják elérni, hogy a többség ne érvényesítse a szavazatát s így az történjék, amit a kisebbség akar. A parlamenti kisebbség tehát jó példával járt elől. Amit a parlamentben meghonosítottak, azt a nép közé is elviszik. Hadd legyen anarchia künn az országban is.

Szavahihető öreg emberek, akik már sok választási mozgalmat éltek át, állítják, hogy ilyen féktelen terrorizmusnak, mint aminőt az ellenzék kifejt, még tanui sohasem voltak.

Ezért a hatóságok megtesznek minden intézkedést, hogy a választók alkotmányos jogaik gyakorlásában ne akadályoztassanak meg.

A szabadelvűpárti polgárok komolyan és méltóságteljesen készülnek az igaz ügyet szavazatukkal szankcionálni. Minél közelebb van a választás, annál tömörebbek lesznek a szabadelvűpártok sorai. Megszólal a lelkiismeret szava, lassan-lassan a nép is a maga értékére szállítja le az ellenzék nagyhangu beszédeit.

Lapunk a választások előtt már nem jelenik meg. A mai napig hozzánk érkezett tudósításokból tehát tárgyilagosan az utolsó képet adjunk kerületeként a választási küzdelem esélyeiről.

Apatini kerület. Két jelölt fog egymással mérkőzni : Matkovits Béla szabadelvűpárti és gróf Vigyázó Ferenc, pártonkívüli (disszidens). Az ellenzék hallatlan terrorizmust fejt ki, de a fegyvere visszafelé sül el, mert Matko-

vits pártja napról-napra erősödik, úgy, hogy győzelme nem kétséges. Matkovitsot a körútjában mindenütt óriási lelkesedéssel fogadták. Ósztatár községe pláne fényesen kitett magáért. Ósztatárról 120 tagból álló bandérium és 150 kocsin mentek a választók Matkovits elé Doroszlóra. A községben pedig nagy lelkesedéssel fogadták a volt, népszerű főszolgabírájukat.

A bácsalmási kerület. Három jelölt van : Latinovits Géza szabadelvűpárti, Lázár Pál függetlenségi és Malasits Géza szocialista. A két utóbbi minden erőfeszítés dacára sem tud eredményt elérni, Latinovits Géza annyira népszerű a kerületben. Küzdelem lesz, de Latinovits Géza kerül abból ki győztesen.

A bacsóvárosi kerület. Gromon Dezsővel szemben nemzetiségi jelölt küzd minden remény nélkül. Gromon Dezső győzelme biztos.

A hódásági kerület. Ertl János szabadelvűpárti jelöltnek ellenjelöltje nincs.

A magyarkanisai kerület. Dr. Buday Pál szabadelvűpárti jelölt dr. Lovászy Márton, eddigi függetlenségi képviselővel szállott sikra. Lovászy Márton hívei napról-napra fogynak s így erős a remény, hogy ezt a kerületet dr. Buday Pál a szabadelvűpártnak visszahódítja. Az újabb tudósítások szerint is ez csak attól függ, hogy a szabadelvűpárt hívei lelkesen kitartanak-e a Lovászy-párt féktelen terrorizmusával szemben? Ludaics Vitomir nemzetiségi jelölt visszalépett.

A kerényi kerület. Három jelölt van : Piukovits József szabadelvűpárti, Fernbach Károly függetlenségi és egy szocialista. Fernbach pártja erősen dolgozik és kétségtelenül küzdelmet is provokál. Ámde Piukovits Józsefet legyőzniök nem sikerül, mert a szabadelvűpárt napról-napra jobban összetart, épen a Fernbach-párt tömörülésének láttára. Piukovits József az ő intelligenciájával és puritán, nemes jellemével egyik büszkesége a megyének és büszkesége a kerényi kerületnek. Méltán volt eddig tagja a képviselőháznak s a kerényi

kerület továbbra is bizonyára büszke lesz reá, mint képviselőjére.

A kölpényi kerület. Három jelölt van : Mihajlovits Kornél szabadelvűpárti, Hodza nemzetiségi és egy szocialista. A nemzetiségi jelölt érdekében erősen dolgoznak és a terrorizmus minden eszközét felhasználják. A szabadelvűpárt azonban erélyesen ellensúlyozza ezt a terrorizmust és Mihajlovits győzelmét biztosítja.

Az obecsei kerület. Négy jelölt van : Radovánovits György szabadelvűpárti, Mihajlovits Endre néppárti, egy nemzetiségi és egy szocialista. A szabadelvűpárt lelkesen működik, úgy, hogy Radovánovits győzelme kétséget nem szenved.

A regőcei kerület. Piukovits Elemér szabadelvűpárti jelöltet mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták s így egyedüli ellenfele Balla Emil néppárti jelölt remény nélkül megy a küzdelembe.

A verbászi kerület. Az ellenzék megkísérelte, hogy báró Vojnits Istvánnak ellenjelöltet állítson. Szondirozták a helyzetet, ámde kénytelenek voltak visszavonulni, mert elvégre óriási bukás senkire nem előnyös. Báró Vojnits István kiváló egyénisége pedig biztossá teszi, hogy bárki nagyot bukne vele szemben. A szocialista jelölt komolyan számba nem jöhet, így tehát báró Vojnits István küzdelem nélkül kapja meg újra a jól kiérdemelt mandátumot.

A titeli kerület. Két jelölt van : Miloszavlyevits Milán szabadelvűpárti és egy nemzetiségi. Utóbbi remény nélkül megy a küzdelembe.

Zenta város. Zentán 27-én lesz a választás. Kovács Pál szabadelvűpárti jelölt pártja napról-napra erősödik s így alapos a remény, hogy a kerületet Bartha Miklóstól elhódítja.

II.

Zomborban.

Városunkban a jelenlegi helyzet tiszta képe ez : Három jelölt van : dr. Drakulics Pál ügyvéd szabadelvűpárti programmal, Fernbach Péter nagybirtokos, állítólag pártonkívüli és Malasits Géza szociáldemokrata programmal.

Utóbbi nem számít, mert alig van pár szavazója. Dr. Drakulics Pál és Fernbach Péter között nagyon erős lesz a küzdelem, de egész határozottan állíthatjuk, hogy Drakulics Pál győzelmével fog végződni. A Fernbach-párt ugyan nagy garral hirdeti jelöltje biztos megválasztását, a tények azonban alaposan rájuk cáfolnak. Az egyesült ellenzék, mely Fernbachot támogatja, a legnagyobb vehemenciával dolgozik s nem riad vissza semminemű terrorizálástól sem. Mig ellenben a Drakulics-párt a legnagyobb higgadtsággal küzd a lobogójáért. A szabadelvű választók tábora óráról-óra gyarapodik s bármint erőszakoskodik is a másik párt, választót el nem csábít a párt táborából. Különben fényes tanubizonysága a Drakulics zászló köré csoportosult választók eltántoríthatatlanságának az a fényes tüntetés, amelyet a választók százai rendeztek vasárnap jelöltjüknek programbeszéde alkalmából s amelyről részletesen itt számol be tudósítónk:

Dr. Drakulics Pál a zombori szabadelvűpárt képviselőjelöltje vasárnap délelőtt 11 órára jelezte programbeszédének megtartását. Városunk szabadelvű polgársága fel akarta használni ez alkalmat a jelölt iránt érzett rokonszenvének és ragaszkodásának bebizonyítására; oly tüntetést rendezett a népszerű jelöltnek, mely örökre emlékezetes marad minden szemtanu előtt.

Már a kora reggeli órákban észrevehető volt, hogy valami szokatlan dolog készül. Az utcák a megszokottól eltérően óráról-óra élénkültek s a közönség sűrű tömegekben gyülekezett a nagy szerb templom-utcában levő pártiroda előtt.

Ekkor már megkezdődött a szállásokról érkező választók bevonulása. A város minden irányából hatalmas kocsisor vonult be a kijelölt gyülekezési helyekre, ahol a rendezők rögtön hadrendbe állították azokat s zászlóval látták el a polgárságot. Kilenc óra tájban kezdtek gyülekezni a banderisták az újtemplom melletti köruton. Száz délceg lovas sorakozott fel rövid idő alatt katonai rendben s feszesen várakoztak az indulásra. Ez a csoport nagyon érdekes látványt nyújtott.

A kackiás legények mindegyike zászlót tartott a kezében, a lovak pedig díszesen voltak felkockázva és esinos straptakarókkal leborítva. A vezető lovas egy hatalmas trikolort lobogtatott kezében.

Tíz óra után, körülbelül féltizenegyre a banderisták a pártiroda elé vonultak s ott a nagy körut felé foglalva állást a képviselőjelöltért indulni kész kocsisor élén helyezkedtek el.

Dr. Bugarszky Koszta a menet rendezője a rengeteg sok kocsit már ezalatt teljes rendbe sorakoztatta. Elül az élén szebbnél-szebb négyesfogatok, majd kettős magánfogatok vezették be a menetet, mely háromnegyedtizenegy-

kor indult el dr. Drakulics Pál lakására.

A menet elindulása és annak kibontakozása a köruton frappáns látványt nyújtott. Egy beláthatatlan hosszúságú kocsisor vonult végig az uton megrakva lelkesen éljenző választókkal, lengő zászlókat lobogtatva kezükben. A merre a menet méltóságteljesen elhaladt, az ablakokból bájos női arcok tekintettek a lelkes választókra, a járdákon pedig sűrű tömegekben hullámozott a közönség. Röviddel tizenegy óra előtt érkezett a menet dr. Drakulics Pál Széchenyi-körúti lakása elé. Mindössze pár percre állapodtak meg a kocsik, mert képviselőjelöltünk csakhamar megjelent, követve a párt főembereitől s riadó éljenzés közepette felszállott a reá várakozó négyesfogatra.

A menet ezután megindult s a Kossuth Lajos-utcán át a Vadászkerület elé vonult, ahol a banderisták sora között szállottak le a polgárok kocsijaikról.

Dr. Drakulics Pál már a teremben volt, mikor a menetnek vége még a Kossuth Lajos utca elején volt s még jó időbe tellett, amíg az összes kocsik beérkeztek.

A Vadászkerület terme pár perc alatt zsufolásig megtelt a beszédre várakozó közönséggel. Városunk vezető férfiai, ugyszintén a kereskedők, iparosok színe-java ott volt, a karzaton pedig díszes hölgyközönség foglalt helyet. Ott láttuk a közönség sorai között: Latinovits Pál főispánt, Hauke Imre polgármestert, Popp György, Koczkar Zsigmond, Pávlovits Simon kir. tanácsosokat, Gozdu Elek kir. törvényszéki elnököt, dr. Schulcz Ágoston kir. ügyészt, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőt, Sztankovits György kir. főmérnököt, Vojnits István vármegyei főjegyzőt stb. stb.

Röviddel tizenegy óra után lépett dr. Falcione Nándor pártelnök az emelvényre s felkérte dr. Drakulics Pál képviselőjelöltet programbeszédének elmondására. Óriási éljenzés közepette lépett fel dr. Drakulics Pál a pódiumra s percek teltek el, míg beszédét megkezdte. Az éljenzés elcsendesültével kezdte el beszédét, melyet mai számunk más helyén közlünk szó szerint — és mintegy másfél óráig tartott, míg azt mindkét nyelven elmondotta.

A beszédet többször kellett megszakítania, mert a polgárság folytonosan éljenezte s végül frenetikus tapsokkal adott elismerésének kifejezést. Dél már rég elmúlt, mikor a programbeszédnek vége volt. Ekkor a választók szakadatlan éljenzésétől kísérvé, dr. Drakulics Pál ismét kocsira szállt s követve hiveitől, hazahajtatott.

A programbeszéd mint már fentebb jeleztük, remekül sikerült s ami legjobban bizonyítja a polgárok komolyságát, az, hogy semminemű, még a legcsekélyebb rendzavarás sem történt.

*

Egyik helybeli lap a választási mozgalmakból folyólag megtámadta Kraicz Lajos urat, a zombori posta- és táviradivatal főnökét azért, mert a

főnök állítólag a tisztviselőit arra akarja kapacitálni, hogy Drakulics Pálra szavazzanak. Ebben a presszionálásban a főnök állítólag annyira ment, hogy Eissele posta- és táviradistát, mert az a „Fernbach-pártnak leghivebb embere volt“, hirtelen áthelyeztette. Ismerve a mi posta- és táviradifőnökünk korrekt egyéniségét, kötelességet teljesítünk, amikor nem az ő védelmére, hanem a jó izlés szempontjából az ellene felhozott vádat visszautasítjuk; ezt meg kell tennünk az igazság érdekében, mert mint biztos forrásból értesülünk, Eissele postatiszt nem lett áthelyezve, hanem most is itt van Zomborban. Ez az állítás tehát egyszerűen nem igaz. Különben aki a főnököt ismeri, az tudja, hogy az ő egyenes lelkével a presszió nem fér össze; ha azonban presszió nélkül meggyőzni igyekszik esetleg valakit, azt jól teszi, ahhoz teljes joga van. Végül tájékozásul még csak azt jegyezzük meg, hogy Eissele postatiszt ur — a saját kijelentése szerint — sohasem volt Fernbach-párti, hanem igenis mindig hű szabadelvűpárti, tehát jelenleg Drakulics-párti. Ime, ennyire letörpül a hivatalos presszióról irt nagyhangu közlemény!

*

Választási elnökök a vármegye egyes kerületeiben.

I. Apatini választókerület.

Választási és egyszersmind I-ső szavazatszedő küldöttségi elnök: dr. Mikosevics Kanut Zombor; II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási elnök: Sztrilich Béla Zombor.

II. Bácsalmási választókerület.

Elnök: dr. Frank Mihály Zombor és Weiszmaier Mihály Kisszállás.

III. Bácskányi választókerület.

Elnök: Karácson Gyula Zombor és dr. Payer Ferenc Szépliget.

IV. Hódásági választókerület.

Elnök: dr. Szabó József és dr. Legrand Ferenc Hódáság.

V. Kerényi választókerület.

Elnök: Popovits Sebő Zombor és dr. Spitzer István Kerény.

VI. Kölpényi választókerület.

Elnök: Vojnits István Zombor és Bierbrunner Gusztáv Óker.

VII. Magyarkanizsai választókerület.

Elnök: Scultéty Ferenc Zombor és Kátana Sándor Magyarkanizsa.

VIII. Óbecsei választókerület.

Elnök: dr. Milkó Ignác és Szonomár Elek Óbecse.

IX. Regőcei választókerület.

Elnök: Városhy László Zombor és Bichler Vilmos Órszállás.

X. Titeli választókerület.

Elnök: dr. Kossa Miklós és dr. Thurszky Pál Tittel.

XI. Újverbácsi választókerület.

Elnök: Mezey Zsigmond Kula és Koch Bernát Topolya.

H i r e k.

Uj táblai tanácsjegyző. Ficere Béla bácsalmási járásbírói albirót az igazságügyminiszter a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül osztotta be.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Révész Aurél zentai járásbírói díjnokot ugyanazon járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

A honvédség köréből. Nagy Péter őrnagy, a 6. honvédgyalogezred szabadjai zászlóaljának parancsnoka különleges alkalmazásbeli törzstiszt gyanánt az ezredparancsnoksághoz osztatott be, az első zászlóalj parancsnokává pedig Polgár Rezső százados törzstisztjelölt nevezetett ki.

Egyházmegyei hírek. Drozdik Imre horgosi káplán Adára adminisztrátornak nevezték ki. — Letrányi Ferenc Adáról Horgosra, Vermes Gyula Adáról Zentára a sz. Szív plébániára, Péchy Béla Horgosról Adára, Lepold Antal Zentáról Horgosra kápláni minőségben áthelyeztettek.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Léderer Artur nagybirtokos, esőka lakosnak a Bács-Bodrog vármegyei helyi érdekű vasútnak Zenta állomásától a Tisza folyam áthidalásával, a szeged-nagykikinda-nagybecskerekéi egyesült helyi érdekű vasút Csóka állomásig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyos, esetleg motoros üzemű helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Rendelet a választásokra. Az igazságügyminiszter rendeletet intézett az összes bíróságokhoz, hogy területükön a képviselőválasztást megelőző napra és a választás napjára semmiféle tárgyalást ne tüzzenek, hogy a felek, mint a bíróság hivatalnokai szavazati jogukat gyakorolhassák. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy amennyiben választást tüztek volna ki, azt halasszák el és az érdekelteket tanukat értesítik.

Törvénytörvényi statisztika. A zombori kir. törvénytörvények múlt évi ügyforgalmáról a következő statisztikát kaptuk: Közpolgári ügyek: Múlt évben 452 adatott be. Ez évben 908. Elintéztetett az összesből 912, maradt hátralék 448. Telekkönyvi ügyek: Múlt évi maradvány beadványokban 40, telekkönyvi per és ügy 75. Érkezett ez évben beadvány 10862, per és ügy 6348. Elintéztetett 10894 beadvány, 6368 per és ügy. Hátralék: 8 beadvány és 55 per és ügy. Feleltyíteli ügyek: Múlt évről folyamatban maradt 71. Ez évben érkezett 260. Befejtetett 236, folyamatban maradt 95. Felülvizsgálatok: Múlt évről folyamatban maradt 1. 1904-ben érkezett 66. Befejtetett 53. Maradt hátralék 14. Felfolyamodási ügyek: Hátralék nincs. 1904-ben érkezett 39. Befejtetett 35. Maradt folyamatban 4. Év. lajstromban elintéztetett ügyek száma 2. Bünyádi per volt folyamatban 22. Érkezett múlt évben 157. Ebből elintéztetett 160, folyamatban van 19. Másodfolyamodásban a múlt évben volt hátralék 22. Érkezett 174. Ebből elintéztetett 186, maradt folyamatban 10.

Uj tizkoronás bankjegyek. Az új tizkoronás bankjegyek nyomása már annyira előrehaladt, hogy kibocsátásuk február végére vagy március elejére várható. Addigra a forgalom által tapasztalat szerint igényelt körülbelül 160 millió korona összegű bankjegy és ugyanoly mennyiségű tartalékkészlet elkészül.

Bontják a zentai régi hidat. Zentáról írják: Városunk ékes látványossága, a csonka fahíd végső napjait éli. Ugyanis értesülésünk szerint a hidat a napokban bontani kezdik, mely mint a régi idők fájdalmat keltő emléke eltűnik a szemlélők elől. A város jobbjai bizonyára nem fogják megsiratni ezt a történelmi nevezetességgel bíró zentai speciálisitást.

Hetivásár változtatás. A helybeli rendőség ez uton is értesíti a közönséget a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében az e hó 27-ére, péntekre eső hetivásár e hó 28-án lesz megtartva. A következő heten természetesen ismét pénteken fog megtartatni.

Közgyűlési meghívó.

A zombori I. önszegélyző szövetkezet folyó évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A közgyűlési elnök választása. 2. Igazgatósági jelentés a múlt forgalmi évről. 3. Számadások megvizsgálása, forgalmi kimutatása és jóváhagyása. 4. Igazgató, aligazgató, igazgatósági tagok és felügyelő bizottság felmentése. 5. A XX. ciklus törzsbetéteinek mikénti kifizetése és a nyereség felosztása. 6. A XXV. ciklus megalakítása. 7. Aligazgató választása; illetve az igazgatóság e tekintetben tett intézkedésének jóváhagyása, kilépett és elhalálozott igazgatósági tagok és felügyelő bizottság választása (alapsz. 42. §.). 8. A felszerelések megbeszélésére kiküldendő ötös bizottság választása. 9. Kaich József tartozásának a tartalékalaphól leendő megtérítése. 10. Netáni indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, mivel a később érkeződők figyelembe véve nem lesznek. Az 1. és 5. alatti ponthoz a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, míg a 7., 8., 9. és 10. pontban foglaltakhoz az új ciklus tagjai befolyhatnak. Egyben az igazgatóság közhírré teszi, hogy a XX. ciklus 1904. évi december hó 31-én feloszlott és annak kifizetése már folyamatban van. Ennélfogva a keresk. t. 249. §-a és az alapszabályok 33. §-a értelmében felhivatnak mindazok, kiknek ezen és az előző években feloszlott ciklusokból bármely igényei vannak, követeléseiket 1905. évi december hó 31-éig érvényesítsék, mert annak elmulasztása esetén mindennemű igényeik az alapszabályok 29. §-a értelmében elévülnek. A mérleg-kimutatás az egyet helyiségében megtekinthető. Zomborban, 1905. évi január hó 15-én. Bittermann Nándor s. k., igazgató. Jankovits Dusan s. k., jegyző.

A választás áldozata. A titeli választókerület egyik községéből, Csurogról jelentik, hogy ott a képviselőjelölteknek emberáldozata van. A napokban tartotta ugyanis ott az egyik jelölt programbeszédét, melynek hatása alatt két választópolgár összekülönbözött és egyiküket annyira elvakította a politikai gyűlölködés, hogy polgártársát az utcán megleszte és agyonütölte. Részletes tudósításunk a következő: Szombaton éjjelkor jelentették a csurogi esendőrségnek, hogy a templom közelében egy férfi holtteste terül el. A helyszínre sietett esendőrök valóban nagy vértócsában fekvő férfi tetemére akadtak, melyet megvizsgálva, látták, hogy az illető Sztójkov Milán 38 éves csurogi földműves. A megindított vizsgálat folyamán Csupits Ráda 40 éves csurogi fakereskedőre hárul a gyilkosság gyanúja. Csupitsot, ámbár tagadja a gyilkosságot, a terhelő bizonyítékok alapján letartóztatták. A nyomozás adatai szerint aznap Csurogon programbeszédet mondott az ellenzéki jelöltje, Muzsicszki Demeter. A programbeszéd után a jelen voltak nagyrésze a Kulánics-féle koresmába mentek, ahol a Muzsicszki pártiak a szabadelvűpártiakkal, akiknek jelöltje Miloszlavlevics Milán, élénken vitakoztak. A vitába elegyedett Sztójkov Milán és Csupits Ráda is. Ekkor már illuminált állapotban volt mindkettő. A bor hatása alatt az előbb megnevezett jó barátságban élő két férfi komolyan összetűzött és sértegette egymást. Csupitsot annyira bántotta ez, hogy szó nélkül hazament, lapátot ragadott és a templom mellett levő utca sarkán lesbe állt, hogy az azon uton hazatérő Sztójkovon megboszulja magát. Ugy 11 óra tájban Sztójkov tényleg hazaindult és amikor a lesben álló Csupitshoz ért, ez megtámadta és addig verte vaslapáttal agyba-főbe, míg összeesett és meghalt. Sztójkov Milán tetemét hétfőn boncolták fel.

Az udvarias svábok. A verbászi kerületből írják a következő humoros apróságot: Vojnits István báró a kerületében járva, meglátogatta torzsai választóit s ahol nem találta otthon a házigazdát, otthagya a névjegyet. A derék svábokat rendkívül meglehetta ez a megtiszteltetés és elhatározták, hogy nem hagyják viszonzatlanul. Hamarosan mindannyian névjegyet csináltattak.

borítékba tették és a torzsai községházán személyesen nyújtották át a bárónak. Mondani is felesleges, hogy ezek után Vojnits báró is meg volt hatva.

Vigyázatlanságból halál. Zsablyáról írják: A Zsablya közelében fekvő Kelemen-féle tanyán kanász volt Molnár Sándor, 15 éves. Folyó hó 14-én nem akadván egyébütt dolga, a házban foglalatokodott, majd pedig vállára kapta a szobafalon függő vadászfegyvert és az udvarra indult. Az ajtóhoz érve, valamiben megakadt. A nyulsőréttel megtöltött fegyver elsült és a gazdának közelben álló 18 éves fiát Kelemen Józsefet fejbe találta. A lövés ugyszólván teljesen összeroncsolta Kelemen fejét. Holttestét másnap boncolta fel az újvidéki törvénytörvények kiküldött orvosa.

Gyermekholttest ujságpapírosban. Szabadkáról írják: A bajai temető öre a napokban a temető hullaházában rejtélyes leletre bukkant. A földön megpillantott egy kis csomagot, amelyet felbontva, megborzadt annak tartalmától. Egy körülbelül 5 hónapos méhmagzat volt a csomagban, amelyet valószínűleg azalatt, míg szellőztetés végett az ablakok nyitva voltak, dobhatott be valaki az egyik ablakon keresztül. A kis hulla a Néptanítók Lapjának 1901. évi aug. 29-iki számának egyik példányába volt csomagolva. A rendőség erőyes nyomozást indított meg a bűnös anya kilétének felderítése végett.

Halásos esés. Bátormonostoron Zrínyi György ottani földműves kukoricaszárat szállított haza a földjéről. Utközben leesett a kocsijáról és nyomban meghalt.

Elégett harminckétezer korona. Újvidékről jelentik: Két héttel ezelőtt Ruma, szerémmegyei helységben vakmerő betörés történt. Fölfeszítették a községházán a Wertheim-szekrényt, de a zajra figyelmessé lett Maties Péter hivataloszolga s belépett a szobába éppen abban a pillanatban, amikor a betörők a szekrény kifosztásával voltak elfoglalva. A gonosztevők ekkor zsákmányuk jelentős részét hátrahagyva, megszöktek. Maties a padlón egy tárcát talált, amelyben harminckétezer korona készpénz volt. Zsebre tette, azlan sietett a esendőrségre, hogy jelentést tegyen a betörésről. A tettesek, Zovacz Antal, Valkovics Simon és Babin György parasztok voltak, akiket néhány nap múlva elfogott a esendőrség. Mind a három beismerő vallomást tett, de egyuttal kijelentették, hogy nem volt hasznuk a betörésből, mert zsákmányukat ott kellett hagyni. A hatóság erre folytatta a nyomozást, de a hiányzó pénzt sehogysem sikerült megtalálni. Néhány nappal ezelőtt meghalt Maties hivataloszolga. A felesége bejelentette a halálesetet a hatóságnál, a szomszédok pedig ezalatt elégették azt a szalmazsákot, amelyen a beteg meghalt. A mikor az özvegy hazatért s látta, hogy a szalmazsák ég, keservesen jajgatni kezdett, majd pedig iparkodott a szalmazsák még épen lévő részét kikotorni a tűzből. A szomszédok ekkor észrevették, hogy a szalma közt néhány félig elégett bankjegy hever. A dolgról jelentést tettek a esendőrségnek. Az asszonyt letartóztatták, a pénzt azonban már nem sikerült megmenteni, a harminckétezer korona a tárcával együtt elégett a tűzben.

Művészet — Irodalom.

Művészi hangverseny a liceumban. Az általunk lapunk múlt számában jelzett liceumi hangverseny, amelyen fővárosi művészek szerepeltek, vasárnap páratlanul fényes sikerrel folyt le. A városháza nagyterme zsufolásig tömve volt s az a nagy közönség a legnagyobb lelki gyönyörűséggel élvezte a vonósnegyes társaság zenei előadását. Ez alkalommal az előadásról bővebben nem írhatunk, miután térszükében vagyunk s annak részletes méltatását a jövő számra tartjuk fenn.

Miniszterválság. Berezik Árpád új vigjátéka, a Miniszterválság, amelynek a múlt napokban volt a Nemzeti Színházban a bemutatás előadása, megjelent az Olesó Könyvtárban. Ára 60 fillér. Kiadta a Franklin Társulat. Ez a társadalmi vigjáték, amelynek háttéré a nők politikai streberkedésének a szatírája, az illusztris szerzőnek 1862 óta tizenhétéves darabja, amelyet a Nemzeti Színház mutat be.

Az Olesó Könyvtár új füzetei.

Három értékes új munkával gyarapodott legújabbban ez a Gyulai Pál kiváló szerkesztésében megjelenő népszerű gyűjtemény. Mind a három szépirodalmi munka, a francia irodalom legjavából összeválogatva. Taine híres Graindorge F. Tamása az egyik munka, 23 ives regény, amelyben a nagy író Párisi jegyzetek címmel egy disznó- és olajkereskedésből meggazdagodott Graindorge nevű alak szájába adva a mondanivalóját, a legélesebb szatírával korbácsolja a párisi élet fonákságait. A nagy munkát Mikolt fordította. Ára (1370—1376. sz.) 1 korona 40 fillér. — Theuriat-nek A renaissance nagy hírű szerzőjének regényét Gerő Attila szép fordításában közli az Olesó Könyvtár. Ára (1377—1381. szám) 1 K. A turkoman háború című füzet Gobineau grófnak, a Renaissance nagy hírű szerzőjének egyik legszebb, Ázsiában játszódó novellája. Ára (1368—1369. szám) 40 fillér. Az Olesó Könyvtár a Franklin Társulat adja ki. A vállalat eddig megjelent füzetek részletes jegyzéke ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

Uj férfikarok.

Az Apolló című férfikar gyűjtemény 74. száma a következő férfikarokkal jelentek meg vezérkönyvben és nagy szöveggel: 366. kar Pogatschnigg Guidótól: Dal a dalról, (a budai dalárda jubileuma alkalmával kiírt pályázatán első díjjal kitüntetett pályamű.) 367—369. kar Hoppe Rezsőtől: Dicséretet nyert magyar dalegyveleg: a) Sűrű erdő, sötét erdő... b) Kip, kop, kopog az eszmám... c) Dalol az én picike kis galambom... Mint önálló nagyobb karok a következő művek jelentek meg az Apolló külön kiadásában: 1. Kossovics Józseftől: Volapük szereada. Humorisztikus férfikar tilinkó kísérettel. 2. Szegő Józseftől: Csali mama, csali lány, humorisztikus férfikar egy magán női hanggal. 3. Go! Jánostól: A szeretet. Nagy vegyeskar versenyelőadásra zongorakísérettel. A művek kaphatók az Apolló szerkesztő-kiadóhivatalában Budapesten, VI. ker. Lázár-utca 18. sz.

Farsang.

Az izraelita nőegylet bálja.

Szombat este tartották a zombori izraelita nőegylet idei farsangi táncestélyüket. Ez volt az idei farsang első táncestélye s ezt is mindjárt a legfényesebb siker, pezsgő jó kedv jellemezte. Igaz, hogy a siker érdekében a két elnöknő özv. dr. Spitzer Mórné és dr. Bruck Árminné minden tőlük telhetőt elkövettek, de fáradozásuknak meg is volt a maga eredménye, mert a bálra nagy számban vonultak fel szép tolettjeikben a fiatal asszonyok és lányok, kik természetesen a fiatalság nagy seregét vonták maguk után. A mulatságon a város notabilitásai közül is többen megjelentek, azonkívül képviselve láttuk a hadsereget és honvédséget is, kik a táncból is bőven kivették a részüket. Az estélyen sikerült tombolát is rendezett az agilis rendezőség. A tánc egész éjjel igen élénken folyt Csámpai zenéje mellett, ki ezen az estén igen jól játszott s az éjjel után tartott szupé alatt a fáradt párokat hallgató nőtákkal kellemesen szórakoztatta. Az első negyest körülbelül 40 pár táncolta. A mulatság a legjobb kedvben reggelig eltartott. A jelenvolt hölgyek névsorát a rendezőség nem adta ki.

A tüzoltók közvacsorája. Lázás készülődés közepette közeledik a váruvált február 4-ike, a tüzoltók remeknek ígérkező

közvacsorája. A városbeli szépeket most csak az a gondolat foglalkoztatja, hogy vajjon lesz-e sok táncos, lesz-e sok tánc a fényes pikniken. Előre is megnyugtathatjuk őket, hogy táncosban nem lesz hiány, mert még a vidékről is jönnek tüzről pattant ifjak, ami azonban a táncot illeti, arról nem igen kezeskedhetünk, hogy lesz. No de se baj, csárdásnak mindig akad hely, ha mindjárt csak talpalatnyi is. A közvacsorát illetőleg már minden előkészület be van fejezve. Legújabbban a különböző asztalok és sátrak bájos elárúsítóinak névsorát kaptuk meg, melyet itthelyt rögtön le is közlünk:

Háziasszony. Kőrös Eszter. Pezsgőnél. Dr. Bruck Árminné, dr. Drakulits Pálné, Tarczay Istvánné, Trischler Ferencné, Drakulits Ivánka, Ergh Sárka, Preszly Nelly, Tunner Valéria, Sztankovits Annyalka, Cukrázda, Hauke Imréné, Sréter Károlyné, Scherer Rezsóné, Ehrenberger Edith, Halm Marusza, Kirehner Madelaine, Szentgyörgyi Ilonka, Kávé, Dr. Szimonovics Radivojné, Vértési Károlyné, Karl Ilonka, Czinkler Mariska, Török Irén (Bácskertes), Thea, Halm Ottóné, Tunner Nándorné, Szkanderovits Ilonka (Szabadka), Baumann Margit, Pekánovits Mariska, Szivar, Martin Tivadarné, Wundszám Ida, Damjánovits Jovánka, Popovits Katica, Koch Mariska, Stempel Ilonka, I. asztal, Dr. Damminger Ádámné, Temesváry Józsefné, Schlieszer Lázárné, Gehring Lenke, Zsuffa Ilonka, Dvornyak Olga, Letics Vidoszava, II. asztal, Bunyi Gyuláné, Popovits Mirkóné, Vukicsévs Boskóné, Popovits Olga, Véber Böske, Darázs Aranka, Kovács Angéla, III. asztal, Henningsz Frigyesné, Latinovits Szaniszlóné, Veszeli-novits Milorádné, Predragovits Stanci, Török Ilonka, Szalay Margit, Szauer Ilonka, IV. asztal, Karakásevits Milivojné, Georgievits Szilárdné, dr. Scheer Árminné, Vukadinovits Alexandra, Heinecz Viktória, Pekánovits Katica, V. asztal, Spanyol Józsefné, Marschall Beláné, Konyovits Péterné, Cservenka Mariska, Marschall Aranka, Mayer Juliska, VI. asztal, Dr. Dimitrievits Bránkóné, Gyurisits Györgyné, Weidinger Lajosné, Zurkovits Vida, Gräff Ilonka, Grádics Julia, VII. asztal, Baumann Nándorné, Predragovits Szilárdné, Schlieszer Sándorné, Baumann Mariska, Neszmirák Irén (Őrszállás), Klemm Mariska, Pekánovits Emma, VIII. asztal, Novákovits Izidorné, Popovits Zsárkóné, Jakovlyevits Zsófia, Plávsits Miléva, Czinkler Flóra, Deogárió Irén, Deszpotovits Julia, IX. asztal, Tantner Ottóné, Schlotzer Mártonné, Matzitz Gusztávné, Mészáros Mariska, Weisz Katica, Pein Zsófia, X. asztal, Hoffmann Istvánné, Baics Istvánné, Török Károlyné, Hoffmann Ilonka, Scheib Krisztina, XI. asztal, Kállly Mihályné, Tuna Adolfné, Will Edéné, Bettle Mariska, Mehr Mathild, XII. asztal, Friebert Mihályné, Halasy Mihályné, Mráva Andrásné, Haász Gyuláné, Siskovits Katica, Petróczy Juliska, XIII. asztal, Jung Jánosné, Tilly Józsefné, Höss Károlyné, Viola Beláné, Appelszhofer Mariska, Bayer Aranka, XIV. asztal, Ádám Józsefné, Mészáros Lajosné, Major Antalné, Weigand Lörinéné, Ádám Katica, Kulics Vilma, Buffet, Özv. Nikolits Zsófia, Heinecz Kálmáné, Demetrovits Sándorné, Császár Gyuláné, Miklósi Vilmosné, Novák Gyuláné.

Közgazdaság.

Borkezelési tanfolyam. Az ok-szerű pincekezelésre vonatkozó gyakorlati ismeretek terjesztése végett a budafoki egyéves pincemesteri tanfolyammal kapcsolatosan kis-

birtokosok és vincellérek részére két hétre terjedő időleges borkezelési tanfolyam fog tartatni Budafokon, a pincemesteri tanfolyam helyiségeiben 1905. évi február hó 12-étől február hó 24-éig terjedő időben. A tanfolyam tandíjmentes, a résztvevők azonban el-látásról (lakás és ételmezés) saját költségükön maguk kötelesek gondoskodni. A tanfolyamra való felvétel végett 1905. évi január hó 31-ig a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságához kell fordulni, mely bővebb felvilágosítással is szolgál.

Országos gazdagylés. Értesítjük az érdekelteket, hogy a megindult képviselőválasztások folytán az O. M. G. E. és a torontálmegyei G. E. által 1905. január hó 8-ára Nagybecskerekre kitűzött orsz. gazdagylés 1905. évi február hó 11. napjára el-halasztatott.

Adakozások Schweidel József szobrára.

L.	
A XLIX. kimutatás szerint volt	17880 K 44 f.
Dr. Balló Mihály Kiskunhalas	10 K — f.
Szakál Antal Budapest	20 K — f.
Sövényháza szegedi árm. társulat	9 K — f.
Tarczay István	10 K — f.
Érmihályfalvai szolgabírószág	4 K 30 f.
Apáca község Brassó m.	2 K — f.
Dr. Klinszky János Budapest	1 K — f.
Janovich Gyula családja Zombor	19 K — f.
Uray István tanácsos Budapest	1 K — f.
Kocsis Lőrinc gyűjtése Békéscsaba	1 K 60 f.
Uzoni Albert	— K 50 f.
M. kir. dohánygyári igazgatóság	
Selmecbánya	2 K — f.
M. kir. állampénztár Bpest IX. ker.	9 K 10 f.
Hajdu Béla Budapest	2 K 50 f.
Felsőbb leányiskolai tanári testület	
Sopron	5 K — f.
Székesfejérvár város adománya	50 K — f.
Janovich Gyula Zombor	10 K 40 f.
Pozsonyi keresk. és iparkamara	10 K — f.
Vértési-féle vacsora felköszönt.	31 K 40 f.
Endre Antal Újvidék	2 K — f.
Bartal György Pozsony	5 K — f.
Dr. Kulin Gábor Kiskőrös	2 K — f.
Keeskőczy Ödön polg. isk. igazgató	
gyűjtése	7 K 10 f.
Szász Károly gyűjt. Besztercebánya	2 K — f.
Dr. Gelei József Bánfihunyad	2 K — f.
Fernbach János Zombor	20 K — f.
Hegyes József	2 K — f.
Haggenmacher Árpád, Haggen-macher Árpádné sz. Vírter Irén	
Budapest 10—10 kor.	20 K — f.
Dörner Sándor Keskemét	10 K — f.
Bezdáni II. önszegélyző szövé.	10 K — f.
Heinecz Kálmán gyűjtése	5 K — f.
Aradszky György	2 K — f.
Jászberényi m. kir. földművesiskola	
igazgatósága	7 K 40 f.
Kovácsfi Kálmán Pécs	5 K — f.
Összesen	18180 K 74 f.

Zombor, 1905. január 17-én.

Steiner Lajos, pénztáros.

NYILTTER.*)

Nyilatkozat.

Szombaton este a „Dalyesev“-féle vendéglőbe betérve, ott találtam Odrý János, Schmur Lajos és Darázs Antal urakat, kik a képviselőválasztásokról megeredt vitában kijöven sodrúkból, azzal gyanúsítottak meg, hogy én a Drakulits-féle párt pénzén felfogadott kortes vagyok. Ezen, valamint Milovánovits Miladin azon állítása ellen, miszerint én a „Drakulits-párti pénzeszsákokat hordom“, ez ellen a legerélyesebben tiltakozom és ismétlés esetén a bíróságnál fogok elégteltelt keresni.

Rajkovits Nikola,
szabó.

*) Az e rovatban közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK. HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

129. szám.
kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Nagybaracska községben újonnan rendszerezett és a község pénztárából járó évi 600 korona fizetéssel javadalmazott községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni öhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb **február 12-ig** nyújtsák be, mert a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

Baja, 1905. évi január hó 11-én.

Vojnich Máté,
főszolgabíró.

3-3

8. szám.
ig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

A gombos-vajszkai ármentesítő és vízszabályozási társulatnál Gombos lakhelylél egy 3200 korona 5 évenként 5%-al emelkedő évi fizetés; 800 korona utazási átalány és szabadlakásból álló javadalmazással egybekötött mérnöki állás elhalálozás folytán üresedésbe jött. Ezen állás betöltése céljából felhívatom mindazon okleveles mérnökök, kik a fenti állást öhajtják, hogy az 1885. évi XXIII. t. c. 97. §-ának rendelkezéséhez képest mérnöki oklevéllel és az eddigi gyakorlatukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt kérvényüket a társulat igazgatóságánál **f. évi február hó 15-éig** annál bizonyosabban nyújtsák be, mert az elkésve érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Gomboson, 1905. évi január 14-én.

Berecz Karoly,
társulati igazgató.

3-2

1211. szám.

1904

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. tek. kir. járás bíróság 1904. évi Sp. XI. 8653. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori ügyvéd által képviselt Widder Armin budapesti cég javára Tuna Gusztáv zombori lakos ellen 224 korona 74 fill. és járulékal erejéig 1904. évi november hó 15-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 976 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: rőtös árúk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró ság 1904. évi V. 1569/4. számú végzése folytán 224 kor. 74 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi május hó 19. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 68 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Zomborban alperes üzletében leendő eszközzésére **1905. évi január hó 25-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladnak.

Zomborban, 1905. évi január hó 13-án

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Botos ispán (gazda)

kerestetik egy Zomborhoz közel fekvő nagyobb gazdaságba. Ajánlatok b. zongilványmásolatokkal e lap kiadóhivatalába küldendők. 2-2

Teljesen berendezett és jó forgalmu 3-3

pékműhely és sütőde

a Sándor Béla (Csendes) utca 121. sz. házban **bolthelyiséggel és lakással**

azonnal kiadó.

Bővebbet

Goldfahn Sándor és Fia cégnél
Zombor, Kossuth Lajos-utca.

381. szám.

bv. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódási kir. járásbíró ság 1904. V. 230. számú végzése által dr. Jusits Elemér hódási ügyvéd által képviselt Fabry Gyula pincédi lakos javára Pinter Mihály pincédi lakos ellen 18 korona 50 fillér tőke, ennek 1904. évi december hó 1. ső napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 72 kor. 74 fillér perkoltsóg követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 640 koronára becsült ló, tehén, koesi stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1904. V. 230/2. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pincédén alperes lakásán leendő eszközzésére **1905. évi január hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladnak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódásig, 1905. január hó 13-án.

Vaczy Janos,
kir. bír. végrehajtó

**Legfinomabb
dessert csokoládé**

kapható * - 10

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer-, csemege- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN.

2603. sz.

1904.

Arlejtési hirdetmény.

Dunabökény község alulírott előjárósága részéről ezennel közhírré tételik, hogy a vármegyei tekintetes törvényhatósági bizottságnak 18160/965/904. számú határozatával jóváhagyott 52/kgy. 903. számú határozat folytán Dunabökény községben felépítendő orvosi lak, ovoda és egy tanítói lakás és iskola felépítésének biztosítására az arlejtés megtartására határidőül **folyó évi február hó 1-ső napjának délelőtti 9 órája** Dunabökény község házához ezennel kitézetik.

Összes kiküldési ár 30400 korona 43 fillér, melynek 5%-a mint bánatpénz az árverés megkezdése előtt az árverező előjáróság kezébe leteendő.

A részletes tervek, költségvetések és arlejtési feltételek a hivatalos órák alatt Dunabökény község jegyzői hivatalában bármikor megtekinthetők.

Dunabökény, 1905. évi január hó 9-én.

Diks Lajos, **Dupp Simon,**
jegyző. 3-3 bíró.

„Rudolfsgnádi ármentesítő és belvízlecsapoló társulat.”

21/1905. szám.

Arlejtési hirdetmény.

A „Rudolfsgnádi ármentesítő és belvízlecsapoló társulat” esatormán létesítendő

13 darab vastartós téglaelőfalas hid és

7 darab betoneső átereszt építő munkálatnak vállalati uton leendő biztosítása céljából alulírott a **folyó 1905-ik év február hó 18-án délelőtti 10 órára**

Perlaszon a társulat hivatalos helyiségében az alábbi feltételek mellett tartandó zárt írásbeli és esetleg ugyanakkor szóbeli arlejtést hirdetek.

1. Az arlejtésen csakis az építő ipar gyakorlatára hatóságilag jogosított magyar honpolgár vehet részt.

2. Ajánlat csakis a fentnevezett összes munkákra tehető.

3. Az ajánlat benyújtása alkalmával a 30958 koronára előirányzott összeg 5%-a készpénzben, takarékbetétkönyvecskében vagy óvadékra alkalmas papírban a tárgyalás napján a társulat pénztáránál leteendő. A bánatpénz az el nem fogadott ajánlatok benyújtóinak a tárgyalás napján kiadatik; az elfogadott ajánlat benyújtója pedig tartozik az 10%-ra kiegészíteni, amely összeg mint jótállási biztosíték a munka befejezéséig a társulat pénztárában vissza fog tartatni.

4. Szerződési minta, valamint az általános feltételek és a hidak s átereszek részletes tervzete Perlaszon a társulat hivatalos helyiségében megtekinthetők.

5. Az írásbeli ajánlatok zárt borítékba lepecsételve „Ajánlat hid és betoneső építésre” felírással ellátva adandók be s a zárt ajánlatok felbontása előtt ki-ki még szóbeli ajánlatot is tehet.

6. A versenytárgyalás napjaig ajánlattevő tartozik a beépíteni szándékolt téglából 1-2 darabot az illető gyár pecsétjével lepecsételve ide megküldeni.

7. Február hó 18-án tul avagy távirati uton benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

8. A társulat fentartja magának a jogot arra nézve, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlati árra — szabadon választhat.

9. Tájékoztató közöltetik, hogy a hidaknak és átereszeknek legkésőbb a f. 1905-ik év október hó 1-ére készen kell lenniök, a melyeknek az építést azonban vállalkozó mentől korábban megkezdheti és októbernél jóval előbb is befejezheti.

Perlasz (Torontálmegye), 1905. január hó 13-án.

Bilecz József,

társulati igazgató főmérnök.

2-2